

ROK 1983

Charakteristika obce:

Obec sa v porovnaní s minulým rokom podstatnejšie nezmenila. IBV pokračuje pozdĺž cesty i vo vymedzenom intraviláne pri Borovkovi. V tejto časti je aj úradovňa JRD, kde sú vystavené 3 budovy typu Okál. Tieto budovy patria JRD a ubytovaní sú v nich jeho zamestnanci. V prevádzke je v týchto priestoroch aj monitorovaný obchod s potravinami a toaletnými potrebami. V kolkárni, ktorá bola dosiaľ určená pre účely TJ sa upravujú priestory pre zradenie prevádzky pridruženej výroby JRD. V obci pribudlo 8 nových stavieb. Finančný rozpočet MNV predstavuje sumu 1 235 300 Kčs.

Obyvateľstvo:

V obci žije 2 982 obyvateľov. V tomto roku sa narodilo 62 detí, zomrelo 30 občanov, zosobášených bolo 24 párov.

Politický a verejný život:

Oproti predchádzajúcemu roku nedošlo k zmene v zastupiteľských orgánoch. Politický a verejný život v obci bol usmerňovaný ZOKSS, MNV v spolupráci so zložkami NF. Organizovali verejné hovory, oslavy pri rôznych príležitostiach a výročiach. Zamerali sa najmä na zlepšenie životného prostredia a úpravu prístupových ciest v priestore Kysel'ova roľa. Kultúra v obci nie je ešte na žiaducej úrovni. Spočíva v tanečných zábavách a televízií. Poklesla účasť na filmových predstaveniach. Mládež ich navštevuje viac v Rabči, nakoľko nové kultúrne stredisko má vhodnejšie priestory pre premietanie filmov. Zo zložiek NF si najlepšie počínal SZŽ, ktorý vyhlásil súťaž O najkrajšiu záhradku alebo balkón. Bola to už druhá súťaž tohto charakteru.

Veľa problémov bolo okolo pitnej vody. Ich majitelia boli nútení posilňovať vodovody novými prameňmi. Nedostatok vody mala i dolná ZŠ, k nej prislúchajúce bytovky, no i susedná dedina Rabča, najmä škola a zdravotné stredisko, ktoré boli na ústredný vodovod napojené. Mnohokrát riešili situáciu zastavovaním vody pre Polhoru alebo Rabču.

Pre útvár požiarnikov bola v tomto roku zakúpená cisternová striekačka.

Priemysel a obchod:

V tomto smere došlo k zlepšeniu v zásobovaní porcelánom, čiastočne i smaltovaným riadom, no v obchodoch sú prevažne nádoby menšieho obsahu, ktoré sú menej požadované. Nevyhovujúce sú aj priestory obchodov. Plánuje sa s výstavbou nového nákupného strediska v strede obce. Rozvoz pečiva je aj v tomto roku na minuloročnej úrovni. Nezlepšilo sa ani zásobovanie rybami. Pretrváva nedostatok bicyklov a pračiek.

Sociálne pomery:

Sociálne pomery v obci sú dobré. Obyvatelia majú možnosť zamestnať sa v blízkosti bydliska. 19. 6. 1982 bola ukončená úprava budovy a pridružená výroba započala prevádzku. Vedúcim prevádzky je Jozef Tyrol. V prevádzke našlo zamestnanie 150 obyvateľov. Týmto zamestnancom okrem mzdy prideluje JRD i naturálie. Postarané je i o starých občanov. Pri MNV pracuje sociálna a zdravotná komisia, ktorá pomáha zabezpečovať opatrovateľskú službu i pomoc v ďalších oblastiach. Televízny prijímač vlastní takmer každá rodina. V tomto roku si 6 občanov zakúpilo osobný automobil, no niektorí vlastnia i traktory, občan Metes i nákladné vozidlo. Palivo si obyvatelia zabezpečujú samovýrobou v lese, no problémy sú s dopravou, hlavne z menej prístupných lesných porastov.

Školstvo:

Na tomto úseku nedošlo k podstatnejším zmenám. Kvalifikovanosť učiteľov je pomerne dobrá. Pre učiteľov je zabezpečené vhodné ubytovanie, no podmienky pre kultúrne vyžitie sú minimálne. Do prevádzky bola daná i novovybudovaná MŠ, riaditeľkou je s. Jana Pukáčová. MŠ pri dolnej ZŠ je v priestoroch družiny, ktoré aj naďalej neuvolní, nakoľko nová MŠ nemôže pojať kapacitu detí, ktoré sú v predškolskom veku. Pri MŠ sa pokračuje s úpravou okolia.

Kultúra:

Osvetové stredisko pokračuje v úsilí oživiť súbor Polhoranku. Prostredníctvom miestneho rozhlasu v spolupráci so zložkami NF pravidelne informuje občanov o najdôležitejších udalostiach. Reláčny krúžok pod vedením s. Žajákovej pripravuje relácie k významným udalostiam, redakčný krúžok vydáva mesačník pod názvom Polhorské zvesti. Tieto noviny však sú veľmi stručné a vychádzajú v obmedzenom počte. Dôvodom je nevyhovujúce tlačiarenské zariadenie. Je to len rozmnožovací prístroj, ktorý pokryje iba plochu kancelárskeho papiera. Vhodné podmienky sú aj pre zimné športy. Vedúci TJ s. uč. Kurek organizoval súťaže v zjazdovom lyžovaní a behu na lyžiach. Zorganizoval aj výstup na Babiu horu v zimnom období.

Poľnohospodárstvo:

Na úseku poľnohospodárstva nedošlo k väčším zmenám. Vzhľadom k tomu, že má JRD vlastnú kroniku, uvádzam iba rozhodnutie predstavenstva JRD o uvoľnenie pôdy v katastri Grúň pre záhradky. Je to pôda, ktorá pre svahovitosť terénu nemôže byť obrábaná veľkými mechanizmami JRD.

Doplnok:

Vzhľadom k tomu, že niektoré tradície zanikajú, rozhodla som sa zájsť za výrobcom gájd Jozefom Zboroňom, ktorý popísal zloženie gájd nasledovným spôsobom:

gajdy sa vyrábajú zo slivkového, hruškového alebo tisového dreva. Najlepšie je tisové drevo. Gajdy obsahujú tieto časti:

- bas, ktorý má oblúkové koleno vyrobené z javorového dreva alebo umelej hmoty. Do basu sa vkladá jedna píšťalka s hrubším hlasom, vyrobená z bazového dreva. K ďalším častiam basu patria 3 staviky, ktoré sa vkladajú jeden do druhého. Na stavikoch sú nabité prstence. Sú tam jednak pre ozdobu, no aj preto, aby drevo nepraskalo.

- gajdica obsahuje malé kolienko, ktoré mení hlas. Je na ňom medený pliešok, ktorý slúži jednak na okrasu, ale dodáva aj silnejší hlas. Na fúkanie je použitá kozia koža, ktorá musí byť dobre vypracovaná. Na jednom konci je postava z kozej hlavy, druhý koniec je zviazaný do korkovej zátky, na treťom je veľká nôžka, je tu zapravené fúkanie z úst, zvané dýchač. Na malej nôžke je koleno, čo vedie vzduch do basu. V gajdici je aj jedna píšťalka vyrobená z kôry tisového dreva, zvaná piskár.